

Til Kulturudvalget

Ny Østergade 7, 1. sal
4000 Roskilde
Tlf. 70 20 60 20
www.danskoplysning.dk
post@danskoplysning.dk

Roskilde, 18. august 2023

Finanslov 2024 – Folkeoplysningslovens § 44 stk. 2.

Med henvisning til vores henvendelse af 30. juni 2023 følger her vores ønsker i forhold til finanslov 2024 og efterfølgende år.

RESUME

Formålet med vores henvendelse er at belyse det problem, at personer med stærkt nedsat mobilitet på grund af handicap i dag udsættes for utilsigtet negativ forskelsbehandling. Dette sker på grund af det begrænsede tilskud til dækning af handicapbetingede udgifter, hvilket er i strid med grundlæggende principper i dansk handicappolitik.

Den folkeoplysende voksenundervisning er utilgængelig for mange i målgruppen, da de ikke har råd til at betale den store ekstra deltagerbetaling.

Mange folkeoplysende foreninger afstår helt fra at søge tilskud til dækning af handicapbetingede udgifter – og dermed gøre deres folkeoplysende virksomhed tilgængelig for denne målgruppe – da det er forbundet med en betydelig økonomisk risiko, da de først får en bevilling i august/september.

I denne sag er det alene Kulturministeren, der er ansvarlig for en "rimelig tilpasning". Som det fremgår, mener vi ikke, det er tilfældet i dag, og vi skal indtrængende opfordre til, at finanslovens konto 21.51.01.30 får et gevaldigt løft, så den folkeoplysende voksenundervisning bliver tilgængelig for de personer, der har behov for rimelig dækning af de handicapbetingede udgifter.

For en stor del af denne målgruppe er den folkeoplysende voksenundervisning ofte deres eneste mulighed for at tage del i livslang læring samt at indgå i meningsfulde fællesskaber, hvor deres rolle ikke er patient, klient eller bruger – men deltager! Hvilket som oftest vil være befordrende for deres mentale sundhed og reducere risikoen for ensomhed.

Vi er naturligvis klar til at redegøre yderligere for sagen både skriftligt og/eller ved et møde. Vi har anmodet om foretræde for Kulturudvalget umiddelbart efter sommerferien.

SAGSFREMSTILLING

Det fremgår klart af Folkeoplysningsloven, at det alene er ressortministeren – i dag Kulturministeren, der er ansvarlig for at yde tilskud til handicapbetingede

udgifter som fx nødvendig befordring, nødvendige tekniske hjælpemidler, tolkebistand og lignende.

I bilag 1 har vi anført tal for perioden 2012-2022 modtaget fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Som det fremgår af bilag 1, er der et ganske stort beløb, som skal finansieres på anden måde. Vi har eksempler på deltagere, der må betale adskillige tusinde kroner ud over det almindelige kursusgebyr for at dække udgiften til befordring. Nogle kommuner har tidligere valgt at yde et tilskud efter Servicelovens § 117 stk. 1, men det sker i færre og færre tilfælde, da kommunerne ikke er forpligtede hertil. At inddrage Serviceloven er samtidig i strid med princippet om sektoransvarlighed.

Danmark ratificerede i 2009 FN's konvention om rettigheder for personer med handicap og påtog sig dermed en forpligtelse til at indarbejde konventionens principper i dansk lovgivning.

Formålet med konventionen er i videst muligt omfang at sikre, at personer med handicap kan tage del i samfundslivet på lige fod med andre – herunder ifm. uddannelse og fritidsaktiviteter.

Det fremgår af Danmarks første redegørelse til FN, at man anvendte knap 8 mio. kroner på tilskud til handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed. Halvdelen af dette beløb skyldtes dog en satspuljebevilling, som DOF havde foranlediget! Efter satspuljens ophør har der alene været 4 mio. kroner til formålet.

I konventionen bruges begrebet "rimelig tilpasning". Begrebet "rimelig tilpasning" er også anvendt i Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Vi mener klart, at der på dette område ikke er foretaget en "rimelig tilpasning", satspuljens ophør har tværtimod medført en yderligere usaglig negativ forskelsbehandling af personer med handicap på dette område.

Der er aldrig foretaget en behovsanalyse på området, så det kan være yderst vanskeligt at sætte et konkret beløb på vores ønske. Ministeriet foreslås at søge oplysninger i Københavns kommune, som vi er bekendt med frivilligt, yder tilskud på over 2 mio. kr. om året til denne type udgifter for deres borgere (eksklusiv tegnsprogstolkning), uden at det afspejles 100% i deres ansøgning til Slots- og Kulturstyrelsen. Det kunne måske bruges til at danne sig et bedre billede af behovet på landsplan.

Forslag til løsning:

1. En administration der indebærer udmelding af bevilling inden årets start – dermed minimeres den økonomiske risiko for de folkeoplysende foreninger.

2. En økonomisk ramme der i højere grad afspejler behovet. Vores forsigtige skøn er en ramme på ca. 20 mio. kr. under forudsætning af, at man finder en anden løsning på tilskud til tegnsprogstolkning jf. bilag 2.
3. At adgang til rimelig tilpasning i Lov om forbud mod forskelsbehandling, der i dag omfatter børn i daginstitutioner og folkeskolen, også vil omfatte personer inden for aktiviteter under folkeoplysningsloven.
4. Det bør overvejes, om det ikke ville være hensigtsmæssigt med en bekendtgørelse på området, der fastlægger de nærmere regler for anvendelse af rammen.

Med venlig hilsen

Henrik Christensen
Sekretariatsleder

Kopi: Kulturminister Jakob Engel-Schmidt
Social- og Boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil
Handicapordførere
Danske Handicaporganisationer
Institut for Menneskerettigheder
Det Centrale Handicapråd

